

РОЗДІЛ 9
КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА;
СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

УДК 343.2

ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ КОНТРОЛЮ ЗА ВЧИНЕННЯМ ЗЛОЧИНУ
LEGISLATIVE REGULATION OF THE CONTROL FOR COMMITTING A CRIME

Грїбов М.Л.,

*доктор юридичних наук, старший науковий співробітник,
 професор кафедри оперативно-розшукової діяльності
 Національної академії внутрішніх справ*

Досліджено питання сутності контролю за вчиненням злочину. Розкрито зміст його форм, визначених у Кримінальному процесуальному кодексі України. Визначено вади законодавчого регулювання контролю за вчиненням злочину у кримінальному провадженні. Запропоновано нову редакцію ст. 271 Кримінального процесуального кодексу України.

Ключові слова: контроль за вчиненням злочину, контрольована та оперативна закупка, контрольована поставка, спеціальний слідчий експеримент, імітування обстановки злочину.

Исследован вопрос сущности контроля за совершением преступления. Раскрыто содержание его форм, определенных в Уголовном процессуальном кодексе Украины. Определены недостатки законодательного регулирования контроля за совершением преступления в уголовном производстве. Предложена новая редакция ст. 271 Уголовно-процессуального кодекса Украины.

Ключевые слова: контроль за совершением преступления, контролируемая и оперативная закупка, контролируемая поставка, специальный следственный эксперимент, имитирование обстановки преступления.

The question of the nature of control for committing a crime are examined. The content of its forms, as defined in the Criminal Procedure Code of Ukraine, are considered. The deficiencies of the legal regulation of control for committing a crime in the criminal proceedings are determined. A new redaction of the Art. 271 of the Code of Criminal Procedure of Ukraine is proposed.

Key words: control for committing a crime, control and operative purchase, control delivery, special investigative experiment, simulate a crime situation.

Постановка проблеми. Одним із найбільш ефективних засобів викриття корупціонерів, вимагачів, шпигунів, замовників та організаторів умисних убивств, терористичних актів та інших тяжких та особливо тяжких злочинів є проведення операцій, основним елементом яких є інсценування дій, що становлять склад того чи іншого кримінального правопорушення, імітація його наслідків. Для означення таких процесів у вітчизняній теорії оперативно-розшукової діяльності (ОРД) використовують різні терміни: оперативна комбінація, оперативний експеримент, спеціальний оперативний експеримент, спеціальна операція оперативного підрозділу тощо. При цьому спостерігається неоднозначність тлумачення науковцями змісту наведених понять.

У Законі України «Про оперативно-розшукову діяльність» зазначені терміни не зустрічаються, а можливість здійснення відповідних оперативно-розшукових заходів прямо не передбачена. Отже, законність використання оперативними підрозділами цього ефективного засобу протидії злочинності є досить сумнівною. Довгий час його застосовували, спираючись лише на норми підзаконних нормативно-правових актів

Ситуація змінилась із прийняттям у 2012 році чинного Кримінального процесуального кодексу (КПК) України, ст. 271 якого передбачає: у випадках наявності достатніх підстав вважати, що готується або вчиняється тяжкий чи особливо тяжкий злочин, може здійснюватись контроль за його вчиненням, який має чотири форми (контрольована поставка; контрольована та оперативна закупка; спеціальний слідчий експеримент; імітування обстановки злочину). На жаль, законодавець не подав визначення ні контролю за вчиненням злочину, ні жодній із його форм. Ця прогалина в законодавстві україн негативно впливає на виконання завдань кримінального провадження, породжує термінологічну плутанину, а під час практичного

застосування різних форм дає можливість стороні захисту обґрунтовано вимагати від суду визнати недопустимими докази, одержані під час контролю за вчиненням злочину.

Стан дослідження. Проблеми, пов'язані з формулюванням понять різних форм контролю за вчиненням злочину, визначенням конкретних критеріїв їх відмежування, а також розумінням сутності цього процесу, останнім часом досліджували О.А. Антоненко, М.В. Багрій, О.А. Білічак, А.А. Венедіктов, В.А. Дингу, О.В. Кириченко, В.В. Комашко, А.М. Копилов, А.Д. Оноферійчук, М.А. Погорецький, Т.О. Руденко, О.С. Старенький, Р.В. Суворова, С.С. Тарадойна, В.Г. Уваров, І.Р. Шинкаренко.

Виклад основного матеріалу дослідження. Віддаючи належне здобуткам цих вчених, зазначимо, що аналіз їх наукових публікацій свідчить про відсутність єдності у баченні змісту контролю за вчиненням злочину загалом, а також таких форм, як спеціальний слідчий експеримент та імітування обстановки злочину. Водночас майже всі науковці у висновках своїх досліджень наголошують на необхідності внесення змін до КПК України в частині подання чітких визначень контролю за вчиненням злочину та його означених форм, але, здебільшого, відповідних пропозицій не вносять. Лише в окремих працях формулюються визначення контролю за вчиненням злочину, спеціального слідчого експерименту та імітування обстановки злочину. Проте вони не можуть бути застосовані для вдосконалення чинного законодавства внаслідок своєї неоднозначності та дискусійного характеру.

Приміром, В.В. Комашко стверджує: «контролем за вчиненням злочину є негласна слідча (розшукова) дія, що являє собою комплекс взаємопов'язаних правових, організаційно-тактичних дій, які здійснюються виключно за рішенням прокурора у визначених чинним законодавством формах та полягають у перевірці уповноваженими суб'єктами відповідності наявності та достовірності підстав вважати, що

вчиняється (вчинено) тяжкий або особливо тяжкий злочин, відомості про факт та методи проведення яких не підлягають розголошенню, за винятком випадків, передбачених КПК України» [1, с. 13]. Це визначення автор пропонує закріпити в частині першій ст. 271 КПК України.

Проте навряд чи запровадження таких законодавчих новацій внесе визначеність у кримінальну процесуальну практику, адже автор в основу дефініції контролю за вчиненням злочину покладає перевірку «відповідності наявності та достовірності підстав вважати, що вчиняється (вчинено) тяжкий або особливо тяжкий злочин». Загально визнаним є те, що ця негласна слідчо-розшукова дія (далі – НСРД), як і інші, проводиться з метою фіксації фактичних даних (із перспективою подальшого використання одержаних результатів як доказів у кримінальному провадженні). Крім того, ч. 1 ст. 271 КПК України передбачає, що контроль за вчиненням злочину може здійснюватися у випадках наявності достатніх підстав вважати, що готується або вчиняється тяжкий чи особливо тяжкий злочин. Отже, на час цієї НСРД перевірка наявності підстав її проведення має бути завершена.

Якщо подавати визначення контролю за вчиненням злочину за ст. 271 глави 21 КПК України, то зайвою видається вказівка на те, що це НСРД, а також на те, що відомості про факт та методи проведення контролю за вчиненням злочину не підлягають розголошенню (адже це стосується усіх НСРД). Крім того, незрозумілим є термін «організаційно-тактичні дії», доцільність використання якого під час формування норм законодавства є достатньо сумнівною.

Більшість науковців, слідуючи за законодавцем, виділяють та розглядають чотири форми контролю за вчиненням злочину, що були названі вище. Проте зведення змісту вказаного поняття до цих чотирьох форм є невірним. Адже у прямому розумінні «контроль за вчиненням злочину» є наданням можливості особі реалізувати свої злочинні наміри (під прихованим наглядом), аби задокументувати її дії та вчасно їх припинити.

Так, контроль за вчиненням конкретною особою незаконного заволодіння автотранспортним засобом можна повним обсягом здійснити за допомогою візуального спостереження за нею (з використанням фотоградування та відеозйомки). Якщо відомо конкретне публічно доступне місце та час, де планують пограбування, диверсію, закладання сховку зі зброєю або наркотиками, то замах на вчинення цих злочинів можна повним обсягом зафіксувати за допомогою відеоконтролю такого місця. Контроль за крадіжкою з квартири або приватного будинку може бути здійснений за допомогою візуального спостереження за місцем (входом та вікнами) й аудіо-, відеоконтролю особи всередині приміщення.

Отже, контроль за вчиненням злочину є поняттям ширшим, ніж уся сукупність форм контролю за вчиненням злочину, що передбачені ст. 271 КПК України. Його не варто визначати як окрему НСРД. Вважаємо доцільним подати його визначення як здійснення однієї або комплексу НСРД з метою фіксації факту вчинення особою або групою осіб готування та (або) замаху на тяжкий та особливо тяжкий злочин. Крім того, складовою контролю за вчиненням злочину вважаємо затримання особи «на гарячому» та невідкладне проведення відкритих слідчих (розшукових) дій (огляд, обшук, освідування, допит). Саме комплексність НСРД та СРД і утворюють зміст операцій, що мають бути юридично закріплені як контроль за вчиненням злочину.

Оскільки законодавець не подав у КПК України визначення жодної з указаних форм, це вимушені були зробити розробники міжвідомчої Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні [2].

Аналіз наведених визначень свідчить про відсутність однозначності пропонованих розробниками Інструкції

формувань, зумовлених, серед іншого, вживанням незрозумілих термінів («відповідні умови», «спостереження за прийняттям рішень», «обстановка, наближена до реальної», «створення уяви») Наслідком цього є можливість їх широкого тлумачення та відсутність чіткого відмежування різних форм контролю за вчиненням злочину. Так, вивчення практики засвідчує, що ідентичні за змістом дії з викриття одержання неправомірної вигоди службовою особою в одних випадках процесуально оформлюють як спеціальний слідчий експеримент, а в інших – як імітування обстановки злочину. Відсутність однозначності у цьому питанні спостерігається і в науковій літературі. Більше того, в окремих навчальних посібниках та методичних рекомендаціях ідентичні операції, які проводять з метою викриття одержання службовою особою неправомірної вигоди, іменують спеціальним слідчим експериментом або імітуванням обстановки злочину.

Порівняльний аналіз змісту нормативних визначень різних форм контролю за вчиненням злочину дозволяє віднести контрольовану та оперативну закупку до різновидів спеціального слідчого експерименту (п. 1. 12. 2. – 1. 12. 4. Інструкції) [2]. Адже під час здійснення обох видів закупок, слідчий та (або) оперативний підрозділ так чи інакше створює «відповідні умови в обстановці, максимально наближеній до реальної, з метою перевірки дійсних намірів певної особи, у діях якої вбачаються ознаки тяжкого чи особливо тяжкого злочину, спостереження за її поведінкою та прийняттям нею рішень щодо вчинення злочину», що відповідає нормативному визначенню спеціального слідчого експерименту. У випадку контрольованої чи оперативної закупки злочинні дії особи завжди будуть пов'язані зі збутом певного товару, що дозволяє їх вважати різновидами спеціального слідчого експерименту.

Розмежування імітування обстановки злочину (згідно з п. 1. 12. 5. Інструкції, воно полягає в діях слідчого, уповноваженої особи, з використанням імітаційних засобів, які створюють у оточуючих уяву про вчинення реального злочину, з метою його запобігання та викриття відомої чи невідомої особи (осіб), яка планувала чи замовляла його вчинення) та спеціального слідчого експерименту є доволі умовним. Достатньо обґрунтованих критеріїв такого розмежування ми не знайшли в жодній науковій праці. Для їх виокремлення вчені, здебільшого, послуговуються порівняльним аналізом нормативних визначень імітування обстановки злочину та спеціального слідчого експерименту. У різних працях до таких критеріїв відносять: коло суб'єктів, коло об'єктів, використовуваних матеріальні знаряддя, мета, замовний характер злочину, предмет імітації та час її здійснення щодо події злочину. Не вдаючись до подробиць проведених нами досліджень, зазначимо, що всі ці критерії не можна вважати достатніми. Тому під час визначення назви форми контролю за вчиненням злочину слідчий, прокурор керуються власним внутрішнім переконанням (адже чітких юридичних ознак немає). У той же час, спеціальний слідчий експеримент та імітування обстановки вчинення злочину мають важливі спільні риси. Варто зауважити, що у вивченні кримінальних проваджень, де проводилась НСРД, яку визначали як спеціальний експеримент, щоразу мали місце елементи, які можна назвати імітацією обстановки злочину.

Здебільшого науковці та практики спеціальним слідчим експериментом та імітуванням обстановки злочину називають операції з викриття хабарників, вимагачів, змовників злочинів проти життя та здоров'я особи. При цьому досить рідко враховується, що контролем за вчиненням злочину є і так звана «ловля на живця». Її практикують під час розслідування серійних злочинів (убивств, зґвалтувань, пограбувань, шахрайств тощо). Для цього, виходячи з аналізу сутності, часу та місця учинення злочинів, поведінки та зовнішнього виду потерпілих, інсценують віктимну поведінку «потенційної жертви», з розра-

хунку на те, що злочинець вчинить замах на злочин, під час якого буде затриманий. При цьому таку жертву часто поміщають у природну обстановку (ту, в якій вчиняються злочини), інсценуються конкретні її дії з можливим застосуванням засобів індивідуального маскуванню.

Різновидом «ловлі на живця» є використання пасток (квартир, офісів, автомобілів). Згідно з останньою редакцією проекту Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», це – комплекс заходів, пов'язаний із легендованим використанням об'єктів та імітуванням ними певної діяльності, спрямований на встановлення злочинних намірів та документування протиправних дій осіб, які розробляються [3].

Специфічною ознакою контрольованої та оперативної закупки, спеціального слідчого експерименту та імітування обстановки злочину є інсценування дій (подій, обставин) кримінального правопорушення та (або) імітування його наслідків. Мета такого інсценування полягає у тому, щоб зафіксувати дані, що підтверджують прийняття особою рішення (самостійного та остаточного) про вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину. Таке рішення може знайти свій зовнішній вираз лише в діях особи з готування (ст. 14 КК України) або замаху (ст. 15 КК України) на конкретне діяння, що передбачене особливою частиною КК України. Саме ці дії і підлягають фіксації.

Отже, інсценування дій (подій, обставин) можна вважати основним змістоутворюючим компонентом названих форм контролю за вчиненням злочину. Фіксація фактів готування та (або) замаху на вчинення злочинів відбувається за допомогою використання слідчим, прокурором або, за їх дорученням, оперативним підрозділом інших норм КПК України. Залежно від слідчої ситуації, це: аудіо-, відеоконтроль особи (ст. 260); візуальне спостереження з використанням фотографування та відеозапису (ст. 269); аудіо-, відеоконтроль місця (ст. 270); використання несправжніх (імітаційних) та заздалегідь помічених (ідентифікованих) засобів (ст. 273); використання конфіденційного співробітництва.

Таким чином, у досліджуваному випадку контроль за вчиненням злочину фактично здійснюється не як окрема НСРД у відповідній формі, а як його комплекс із застосуванням засобів, передбачених КПК України, що згуртовані навколо інсценування. Інсценування не можна вважати ні інструментом проведення будь-якої НСРД з фіксації доказової інформації, ні окремою НСРД.

Особливе місце серед форм контролю за вчиненням злочину займає контрольована поставка. На відміну від інших форм, вона не передбачає обов'язкового інсценування дій певних дій (подій, обставин). Її нормативне визначення є найбільш логічним, юридично обґрунтованим та зрозумілим (відповідно до п. 1. 12. 1). Інструкції, контрольована поставка полягає в організації та здійсненні слідчим і оперативним підрозділом контролю за переміщенням (перевезенням, пересиланням, передачею, ввезенням, вивезенням з України чи транзитним переміщенням її територією) товарів, предметів і речовин, у тому числі заборонених до обігу, з метою виявлення ознак злочину та фіксації фактичних даних про протиправні діяння осіб, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України).

Водночас, контрольовану поставку не можна вважати окремою НСРД. Адже вона не містить дій, які становлять її індивідуальний зміст. Контрольована поставка ґрунтується на одній або декількох інших НСРД і не може бути здійснена без їх застосування. Залежно від конкретної слідчої ситуації, це може бути візуальне спостереження за особою, визначення місця знаходження радіоелектронного засобу, накладення арешту на кореспонденцію, її огляд та виймка. На відміну від цього, застосування інших НСРД під час контролю за вчиненням злочину в окремих формах є бажаним, а не обов'язковим елементом.

Усталена та унормована на рівні підзаконних нормативно-правових актів практика здійснення контрольованої

поставки (як і різних видів закупок) зумовлює доцільність їх законодавчого виокремлення та визначення. Водночас, питання організації цих видів контролю за вчиненням злочину доцільно унормувати саме підзаконними нормативно-правовими актами.

Одне з проблемних питань застосування контролю за вчиненням злочину у кримінальному провадженні та використанні його результатів у доведенні пов'язане з особливостями формулювання ч. 1 ст. 214 КПК України, де наголошено, що слідчий, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним із будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, зобов'язаний внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань і розпочати розслідування. У разі здійснення контролю за вчиненням злочину у кримінальному провадженні таке формулювання тлумачиться стороною захисту не інакше, як вимога розпочинати досудове розслідування лише в разі наявності інформації щодо закінченого злочину. Адже в такому разі докази, здобуті під час контролю за вчиненням злочину, не відповідають вимогам допустимості. При цьому суд часто приймає позицію сторони захисту. Проте аналіз ст. 13–15 КК України засвідчує: готування до злочину та замах на нього є суспільно небезпечним винним діянням та тягне за собою кримінальну відповідальність, передбачену відповідною статтею особливої частини вказаного кодексу.

Враховуючи викладене, норми ст. 214 КПК України потрібно сформулювати таким чином, щоб оцінка можливості початку досудового розслідування щодо вчинення незакінченого злочину (у стадії готування або замаху) була однозначною.

Висновки. Статтю 271 КПК України потрібно сформулювати у такій редакції:

1. Контролем за вчиненням злочину є проведення однієї або комплексу негласних слідчих (розшукових) дій з метою безпосередньої прихованої фіксації вчинення особою (групою осіб) готування тяжкого чи особливо тяжкого злочину та (або) замаху на такий злочин із подальшим затриманням цієї особи (осіб) у порядку, передбаченому ч. 1 ст. 208 КПК України, та невідкладним проведенням слідчих (розшукових) дій, необхідних для закріплення доказової інформації.

2. Контроль за вчиненням злочину здійснюється на підставі ухвали слідчого судді, винесеної на підставі клопотання слідчого, погодженого з прокурором або прокурора. У клопотанні має бути зазначено повний перелік НСРД, які планується провести під час контролю за вчиненням злочину.

У клопотанні про здійснення контролю за вчиненням злочину, крім відомостей, передбачених статтею 251 КПК України, необхідно:

- 1) викласти обставини, які свідчать про відсутність провокування особи на вчинення злочину;
- 2) зазначити про застосування спеціальних імітаційних засобів.

Слідчий суддя може задовольнити клопотання повністю або дати дозвіл на проведення лише певних НСРД.

3. У межах контролю за вчиненням особою (групою осіб) злочину може проводитися спеціальний слідчий експеримент, який полягає в інсценуванні дій (подій, обставин), які відповідають злочинному задуму цієї особи (осіб) та (або) можуть свідчити про його виконання.

Предметом інсценування може бути: прийняття замовлення на вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину; виконання замовлення зі вчинення такого злочину; його наслідки; виконання вимог осіб, які погрожують насильством над потерпілим чи його близькими родичами, обмеженням прав, свобод або законних інтересів цих осіб, пошкодженням чи знищенням їхнього майна або майна, що перебуває в їхньому віданні чи під охороною, або роз-

голошення відомостей, які потерпілий чи його близькі родичі бажають зберегти в таємниці; надання неправомірної вигоди службовій особі; придбання або отримання, у тому числі безоплатного, у фізичних та юридичних осіб, незалежно від форм власності товару, який перебуває у вільному обігу, або товару, обіг якого обмежений чи заборонений чинним законодавством; типова поведінка та зовнішній вигляд потерпілих від кримінальних правопорушень, що мають тенденцію до повторення.

Спеціальний слідчий експеримент проводиться за постановою слідчого, погодженою з прокурором, або прокурора.

3. Організація контролю за вчиненням окремих категорій тяжких та особливо тяжких злочинів регулюється підзаконними нормативно-правовими актами та поділяється на такі види: контроль за вчиненням злочинів, що пов'язані зі збутом товару, який перебуває у вільному обігу (контрольована закупка); контроль за вчиненням злочинів, що пов'язані зі збутом товару, обіг якого обмежений чи заборонений чинним законодавством (оперативна закупка); контроль за вчиненням злочинів, що пов'язані з переміщенням (перевезенням, пересиланням, передачею, ввезенням, вивезенням з України чи транзитним переміщенням її територією) товарів, предметів і речовин, у тому числі заборонених до обігу (контрольована поставка).

5. Контроль за вчиненням злочину не здійснюється, якщо внаслідок таких дій неможливо повністю запобігти:

1) посягання на життя або заподіяння особі (особам) тяжких тілесних ушкоджень;

2) поширенню речовин, небезпечних для життя багатьох людей;

3) втечі осіб, які вчинили тяжкі чи особливо тяжкі злочини;

4) екологічній або техногенній катастрофі.

6. Під час підготовки та здійснення контролю за вчиненням злочину забороняється провокувати (підбурювати) особу на вчинення цього злочину з метою подальшого викриття, допомагаючи особі вчинити злочин, який вона б не вчинила, якби слідчий цьому не сприяв, або з цією самою метою впливати на її поведінку насильством, погрозами, шантажем. Здобуті в такий спосіб речі і документи не можуть бути використані у кримінальному провадженні.

7. Про результати контролю за вчиненням злочину складається єдиний протокол, до якого додаються речі та документи, отримані під час здійснення цієї негласної слідчої (розшукової) дії.

8. Контроль за вчиненням злочину щодо незаконного переміщення через територію України транзитом, ввезення до України або вивезення за її межі речей, вилучених із вільного обігу, або інших речей чи документів може бути здійснений у порядку, передбаченому законодавством, за домовленістю з відповідними органами іноземних держав або на підставі міжнародних договорів України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Комашко В.В. Правові та організаційні основи контролю за вчиненням злочину: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.09. / В.В. Комашко – Одеса, 2016. – 20 с.

2. Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: затв. спільним наказом ГП України, МВС України, СБ України, Адміністрації ДПС України, М-ва фінансів України, М-ва юстиції України від 16 листоп. 2012 р. № 114/1042/516/1199/936/1687/5.

3. Про оперативно-розшукову діяльність [Електронний ресурс]: проект Закону України від 03 черв. 2016 р. № 4778 // Офіц. сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://w1.c1.rada.gov.ua>

УДК 343.98:343.34

ОБСТАВИНИ, ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ ВСТАНОВЛЕННЮ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ РОЗСЛІДУВАННЯ ПОРУШЕНЬ ВИМОГ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ

CIRCUMSTANCES, THAT SHOULD BE ESTABLISHED IN THE INITIAL STAGE OF THE INVESTIGATION OF OF THE FIRE SAFETY VIOLATIONS

Кіщелюк В.М.,

*здобувач наукової лабораторії
з проблем досудового розслідування
Національної академії внутрішніх справ*

Стаття присвячена вивченню та аналізу обставин, які необхідно встановити на початковому етапі розслідування порушень встановлених законодавством вимог пожежної безпеки. Зокрема, даних, що характеризують обстановку напередодні пожежі, під час її виникнення і розвитку, а також наслідки займання.

Ключові слова: обставини, дані, інформація, пожежа, причини, порушення вимог пожежної безпеки.

Статья посвящена изучению и анализу обстоятельств, которые необходимо установить на первоначальном этапе расследования нарушений установленных законодательством требований пожарной безопасности. В частности данных, характеризующих обстановку перед пожаром, во время его возникновения и развития, а также последствия возгорания.

Ключевые слова: обстоятельства, данные, информация, пожар, причины, нарушения требований пожарной безопасности.

This article is devoted to the study and analysis of the circumstances necessary to establish in the initial stage of the investigation of violations of the legislation fire safety requirements. In particular, data on the situation on the eve fire at its appearance and development, and the consequences of fire.

Key words: circumstances, data, information, fire, causes, violations of fire safety.